

الله الرحمن الرحيم

بررسی خواستگاری در فقه و حقوق

شهره. معظمی گودرزی

سرشناسه	:	معظمی گودرزی، شهره، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی خواستگاری در فقه و حقوق/ ش. معظمی گودرزی.
مشخصات نشر	:	تهران: نیک ملکی، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	:	۲۳۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۵۱۹۲-۳۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۱۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	:	خواستگاری
موضوع	:	همسرگزینی - جنبه های مذهبی - اسلام
موضوع	:	زناشویی (اسلام)
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۰ م ۶ ب ۴ / HQ۷۲۵
رده بندی دیویی	:	۵/۳۹۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۷۱۵۰۴۶

انتشارات
نیک ملکی
N. MALEKI
PUBLISHERS
& DISTRIBUTORS

عنوان کتاب	:	بررسی خواستگاری در فقه و حقوق
نویسنده و شاعر	:	ش. معظمی گودرزی
ناشر	:	انتشارات نیک ملکی
طراح و صفحه آراء	:	امیر اکرمیه
نوبت چاپ	:	اول ۱۳۹۰ هـ ش
تیراژ	:	۲۰۰۰ نسخه
بها	:	۶۵۰۰۰ ریال
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۵۱۹۲-۳۲-۲
مرکز پخش	:	۰۹۱۲۲۸۶۹۷۵۰

تقدیم به:

پیشگاه آنکه قلب وجود شیعیان جهان را دربر گرفته است. آنکه نام و یادش حریر دلهای عاشقان منتظر است، آنکه منتقم عزیر فاطمه (سلام الله علیها) و سرور عاشقان عالم هستی است.

خدای را شاکرم که از روی کرم پدر و مادری فداکار نصیب ساخته تا در سایه درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم. این اثر را به آن دو بزرگوار که مشوق من در تمام مراحل زندگی و تحصیل بوده‌اند و همه خواهران و برادرانم هدیه می‌کنم.

از همسرم که یار و همراهی مشفق و مشوقی همیشگی برای پیشرفت و تعالی من بوده، قدردانی می‌کنم و از فرزندانم علی و امیرحسین و بویژه محمدامین عزیز که شاید بدون او این پایان نامه به نتیجه نمی‌رسید، بابت تحمل سختی نبودن‌هایم متشکرم.

تقدیر و تشکر...

بر خود لازم می‌دانم از استاد بزرگوار جناب حجه الاسلام دکترمیشم نارم و استاد گرانقدر و معلم همیشگی اخلاق و همت بلند حجه الاسلام و المسلمین سید عباس تقوی قدردانی کنم.

همچنین از دوستان خوبی که در این مسیر همراه من بودند سرکار خانمها معصومه امیرزاده، الهه آبشناس، مریم اسماعیلی، هایدی محمدی گزستانی، فاطمه خوشکام و دختر خوبش غزل عزیز و آقایان طاهری و حجه الاسلام حسینی تشکر می‌کنم.

فهرست مطالب

مقدمه ۱۶

فصل اول

کلیات و مفهوم شناسی ۱۸

الف) کلیات ۱۹

۱) تبیین موضوع

۲) اهمیت و هدف موضوع ۲۲

ب) مفهوم شناسی ۲۴

خواستگاری ۲۴

خطبه ۲۵

معنای اصطلاحی

فصل دوم

اهمیت ازدواج در اسلام ۲۶

ازدواج نیاز فطری ۳۱

هنگامه ازدواج ۳۵

اهمیت کفویت در ازدواج ۳۶

زمینه های کفویت ۳۷

۵۲..... هدف غایی در ازدواج

فصل سوم

۵۶..... دوره نامزدی و آثار فقهی و حقوقی آن

۵۷..... نامزدی

۵۸..... دوره نامزدی

۵۹..... صیغه نامزدی

۶۱..... استرداد هدایا

۶۲..... الف: وضع هدایای مصرفی شدنی

۶۳..... ب: هدایای نگهداری شده

۶۵..... انحلال نامزدی در اثر فوت

۶۶..... وضع نامه‌های مبادله شده در دوران نامزدی

۶۷..... شیر بها

۶۹..... جبران خسارت در نامزدی

بررسی
خواستگاری
در فقه و
حقوق

۱۰

۱. مسئولیت پیمان شکنی

۷۰..... ۲. مبنای الزام به جبران خسارت

۷۲..... ۳. چگونگی علت موجه و اثبات آن

۷۴..... ۴. خسارات قابل مطالبه

۷۶..... ۵. نظریه برگزیده

فصل چهارم

۸۵..... خواستگاری و مهارت‌های مورد نیاز در آن

۸۶..... خواستگاری و وعده ازدواج

۸۶..... ۱. شرایط درستی این وعده

۸۷..... ۲. الزام آور نبودن وعده نکاح

۸۷..... ۳. وعده‌ی نکاح رابطه‌ی زناشویی ایجاد نمی‌کند

۸۷..... ۴. اثر وجه التزام در وعده‌ی نکاح

۸۸	بیان مذهب در خواستگاری
۹۰	چرایی خواستگاری توسط مرد
۹۲	خواستگار زن یا مرد؟
۹۳	نتیجه گیری
۹۶	سیره و چگونگی خواستگاری
۹۸	مهارت های مورد نیاز
۹۹	۱. مهارت در خود آگاهی
۹۹	۲. شناخت تفاوت های زن و مرد
۱۰۱	۳. مهارت همدلی
۱۰۲	۴. مهارت تصمیم گیری
۱۰۳	انواع تصمیم گیری
۱۰۴	الف. تصمیم گیری احساسی
	ب. تصمیم گیری اجتنابی
	ج. تصمیم گیری اخلاقی
	د. تصمیم گیری عجولانه
	هـ. تصمیم گیری عقلانی
	خواستگاری از منظر شهید مطهری (رحمه الله علیه)

فصل پنجم

۱۰۶	معیار ها و شرایط انتخاب همسر
۱۰۶	معیار ها و شرایط انتخاب همسر
۱۰۹	معیار های درجه اول انتخاب همسر
۱۱۰	الف. ایمان
	ب. اخلاق
	ج. تشابه علایق و سلیقه ها
	معیار های درجه دوم در انتخاب همسر

۱۱۱	الف. ثروت
۱۱۲	ب. تحصیلات
	زمینه‌های تناسب در خانواده‌ها
۱۱۳	نقش خانواده‌ها در انتخاب همسر
	رضایت والدین و حق انتخاب
۱۱۴	روش‌های تحقیق برای انتخاب همسر
۱۱۵	- شناخت مستقیم
۱۱۷	- شناخت غیر مستقیم
	- استفاده از خدمات مشاوره خانواده
	استخاره در خواستگاری
	مناسب‌ترین سن برای ازدواج
	مراحل عمومی خواستگاری
۱۱۹	نکات مورد توجه
۱۲۴	زمان خواستگاری
۱۲۸	مراحل کلی خواستگاری
۱۳۰	- گفت‌وگوی مستقیم دختر و پسر
۱۳۲	- نحوه گفت‌وگوی طرفین
۱۴۰	- دیدار
	- آرمایش‌های پزشکی
۱۴۳	- آموزش زناشویی
۱۴۴	- فاصله عقد و عروسی
۱۴۶	جایگاه نگاه در خواستگاری از منظر فقه
	خواستگاری و حکم نظر به همسر آینده
۱۵۵	نکته
۱۵۷	

تکرار نگاه.....	۱۵۹
شرایط نگاه در خواستگاری.....	۱۶۰
احکام نگاه.....	۱۶۱
نباید مادر خواستگاری.....	۱۶۵
نگاه به زن هنگام خواستگاری.....	۱۶۹
۱. خواستگاری از زن شوهر دار.....	۱۷۱
۲. خواستگاری از زن صاحب عده طلاق رجعی.....	
۳. خواستگاری از زن صاحب عده سوم طلاق.....	
۴. خواستگاری از زن صاحب عده نهم طلاق.....	۱۷۲
۵. خواستگاری از زن صاحب عده وفات.....	
۶. خواستگاری از نامزد دیگری.....	۱۷۳
۷. خواستگاری ضرر آمیز.....	۱۷۴
فصل ششم.....	۱۷۸
شروط مشروع و نامشروع ضمن عقد.....	
چرایی خواستگاری از منظر فقه و حقوق.....	۱۸۰
شروط مشروع و نامشروع ضمن عقد.....	۱۸۱
شروط (مشروع) ضمن عقد نکاح.....	۱۸۲
اقسام شرط.....	۱۸۴
۱- شرط صحیح.....	۱۸۹
۱-۱ شرط صفت.....	
۲-۱ شرط فعل.....	
۳-۱ شرط نتیجه.....	
۲- شرط باطل یا فاسد.....	۱۹۰
۱-۲ مبطل و مفسد عقد.....	۱۹۲
۲-۱-۱ شرط مخالف مقتضای عق.....	

- ۲-۱-۲ شرط مجهول.....
- ۲-۲ غیر مبطل.....
- ۲-۲-۱ شرط لغو..... ۱۹۳
- ۲-۲-۲ شرط نامقدور.....
- ۲-۲-۳ شرط نامشروع.....
- شرط نامشروع ضمن عقد نکاح.....
۱. شرط خیار فسخ..... ۱۹۵
- دیدگاه دیگر در شرط خیار فسخ.....
- دیدگاه قانون مدنی در شرط خیار فسخ..... ۱۹۶
- ۲) شرط عدم تزوج..... ۱۹۷
- ۳) شرط عدم انجام وظائف زوجیت از سوی زن..... ۲۰۰
- الف) صحت عقد و شرط در عقد دائم و منقطع.....
- ب) بطلان شرط و عقد در عقد دائم و صحت آن دو در عقد موقت.....
- ج) صحت عقد و بطلان شرط در عقد دائم و موقت..... ۲۰۱
- د) بطلان شرط و صحت عقد در عقد دائم و صحت هر دو در عقد موقت..... ۲۰۲
- ۴) شرط باطل بودن عقد در صورت عدم.....
- پرداخت مهریه تا مدت معین توسط شوهر.....
- ۵) شرط مطلقه شدن زن قبلی..... ۲۰۳
- ۶) شرط عدم معاشرت و همخوابگی با زن قبلی..... ۲۰۴
- ۷) شرط آزادی عمل و معاشرت.....
- ۸) شرط در اختیار زن بودن حق طلاق..... ۲۰۶
- ۹) شرط برعهده زن بودن ریاست خانواده..... ۲۰۸

۲۱۰		شرط عدم طلاق (۱۰)
۲۱۱		شرط طلاق (۱۱)
۲۱۲		شرط عدم حق ولایت و حضانت مرد بر اطفال (۱۲)
۲۱۳		شرط عدم انفاق زوج (۱۳)
۲۱۶		فهرست منابع

مقدمه

ازدواج زیباترین بستر برای عالی‌ترین، گیراترین و آرامش بخش ترین رابطه‌هاست.

ازدواج، سکوی نمایشی برترین هنر زندگی و کامل‌ترین شکل ارتباط انسانی است.

ازدواج، مطلوب‌ترین فرصت برای زیباترین، تلاقی چشم‌ها، استوارترین گام‌ها، پر رمز و رازترین محرمیت‌ها و تجلی متعالی ترین ارزش‌هاست.

ازدواج، گام نهادن بر پر طراوت‌ترین ساحل آرامش و رسیدن به قله کمال وجود است.

ازدواج، پرمعناترین درس وفا، درخشان‌ترین آئینه مهر و صفا و شفاف‌ترین تصویر یکرنگی و دلدادگی در حیات انسان است.

ازدواج، انتخاب مطلوب‌ترین همراه و ترسیم روشن‌ترین طریق سعادت و رستگاری است.

بررسی
خوبستگاری
در فقه و
حقوق

۱۶

ازدواج، انتخاب و برخوردار شدن از آراسته‌ترین، گرانبهاترین، زیباترین، راحت‌ترین، پردوام‌ترین، لطیف‌ترین، و گرمابخش‌ترین تن پوش هاست.

ازدواج، خوشایندترین فرصت برای انتخاب آرامش‌گرت‌ترین همسر، تحکیم زیباترین مهرورزی، فطری‌ترین محبت‌پذیری و معنا بخشیدن به گل‌واره‌های حیات؛ گذشت، ایثار، سخاوت، احسان، صداقت، درستی، مودت و فروت، شجاعت، عدالت، پایداری و صبوری است.

ازدواج، آغاز لطیف‌ترین و گرمابخش‌ترین رابطه‌ها و به فعلیت رساندن همه استعدادها و قابلیت‌ها و بهره‌مندی از عالی‌ترین تکریم است.

آری، ازدواج پاسخ به عالی‌ترین و مطلوب‌ترین نیاز فطری انسان و همگامی در طریق کمال است.

مقدمه این نیاز مطلوب فطری خواستگاری است که این نوشتار به چگونگی و شرایط آن و نیز مسایل حقوقی مربوط به آن می‌پردازد.

